

C.C.S. Crone

De schuiftrompet
Verzameld proza

Uitgeverij IJzer
Utrecht

Inhoud

Gymnasium en liefde 7

Het feestelijke leven 67

Verspreide verhalen 125

Aux Galeries Charmantes 127

De schuiftrumpet 131

De advertentie 135

De zelfmoord 137

Dopman krijgt weer minder 141

Cornelis droomt een baard 145

De gevloekte anemonen 149

Drie in de pan 151

De koning en de muis 155

Van Huffelen bezuinigt 157

De mahoniehouten poot 161

Muziek over het water 165

I. Oranjebitter

II. Het feestelijke leven

III. De vijfde zaligheid

IV. Gods nachtegaaltje

V. Het hooglied

VI. Muziek over het water

Verantwoording 207

Onder het zevende uur heeft Tamme, onze wiskundeleraar, bij Greet een papieren bootje afgepakt. Met zijn dikke poten griste hij het uit haar handjes weg en borg het in zijn broekzak.

's Avonds zit een eenzaam man op het terras van Hotel Royal. De kelner kent hem wel.

Wat doet een eenzaam man achter zijn pils? Hij steekt zijn handen in z'n zakken, kijkt eens voor zich heen, en trekt ze er weer uit. Een papieren vodje komt er mee tevoorschijn. Het valt op de grond en de wind waait het weg.

Een man kijkt over zijn pils en denkt aan het huwelijksbootje.

Later gaat hij naar zijn hospita terug.

'De gracht en altijd weer de gracht maar langs' bedenkt hij wrevelig.

*

In de Nederlandse les werd *Mijn Vadertje* van Marnix Gijsen behandeld.

Mijn vadertje: hij was rechtvaardigheid. Hij had de zware last op zich geladen, een eerlijk man te zijn...

Vera Wegdam begon te huilen.

Onlangs is haar pa gestorven. Daarom moesten wij medelijden met haar krijgen.

Een vlieg daalde op de rand van Beppies jurk en keek er zo onbeschaamd naar binnen, dat Kakie zich gedwongen voelde, hem met z'n vinger te verjagen. Zij trok van geërgerdheid haar blonde vlechten dichter naar zich toe.

's Avonds ben ik bij Kakie geweest. Die is lang en draagt een bril. Zijn naam is nogal kinderachtig. Hij heet ook eigenlijk Kakkie. Maar dat woord schrikt de mensen af. Het klinkt te onzedig. Alleen z'n zus Toos noemt hem zo. Die bracht thee met voor elk twee koekjes en vroeg, of hij eens wilde kijken, welke *zijn* schone sokken waren en welke van Wiet.

Later zei Kakie, dat het heel gewoon was, verdriet te hebben over de dood van je vader. Maar omdat hij niet ernstig wilde zijn, begon hij zelf om zijn woorden te lachen.

De meisjes hebben altijd iets raars. Ze gebruiken schrijfetus en huilen over een onvoldoende proefwerk.

Om hun saamhorigheid te verzinnebeelden, gaan ze allemaal 'n blauw kraagje dragen.

Vera Wegdam niet. 'Ik ben in de rouw' zegt ze; 'mijn pa is onlangs overleden.'

'Och, is hij nog pas kort dood?' vraagt Adie. 'Dan kan het natuurlijk niet.'

*

Mijn zus is ziek.

Dat is ze niet sinds gisteren. Ik geloof, dat het nu drie jaar geduurd heeft.

De dagen komen naar haar bed en gaan weer weg.

Ze had onderwijzeres kunnen zijn. Dat wilde ze. Zo een, die haar leerlingen liefheeft.

Nu oefent ze pedagogie op haar wekkerklokje. Dat haalt niet veel uit, maar staalt geduld, onmisbaar voor een goede onderwijzeres.

's Morgens ratelt het eens met z'n schorre belletje, maar opstaan doet ze niet.

Ik zit op mijn kamer.

Aan de muur hangt mijn lesrooster.

Daarnaast een plaat, die Christus voorstelt. *Consummatum est* staat eronder.

Het is 25 december.

Ik ben nog niet gewend aan de vakantie. Soms schrik ik op en meen, dat ik studeren moet. Ik overdrijf 'n beetje maar Kakie beweerde, dat z'n zeven zussen plus de dienstmaagd hem gezamenlijk weerhouden hebben; anders zou hij voortgegaan zijn, de inhoud van z'n studieboeken te verslinden. Nu zou je kunnen aanvoeren, dat hij maar één zus heeft. Dat is geen argument.

Het is dus Kerstmis vandaag.

Vannacht hebben de klokken geluid. Mijn moeder heeft het gehoord.

Toen ik wakker werd vanmorgen, luidden ook de klokken.

Christus is geboren.

Het staat niet in de burgerlijke stand, het staat in 't Evangelie.

'n Man en 'n Maagd, die Moeder wordt. Er is een ezel en een os, die in het donker z'n lip aan de kribberand stoot.

Dan wordt het licht te middernacht en engelen uit alle hemelstreken dalen op de aarde neer. Een haan

kraait op een verre hoeve, of het morgen is.

De herders ontwaken. Voor hen zweeft een engel en zij worden bang.

‘Vreest niet’ zegt hij en dat doen ze dan niet. Ze laten hun kudden alleen en zonder eenmaal om te zien haasten ze zich naar dat Kind, waarvan hij hun de geboorte verkondigde.

Een van hen was blind en bij het schapen hoeden nutteloos. Hij zag geen licht, geen engel en geen kind.

Hij werd wakker en voelde de sneeuw.

Toen blies hij beverig op zijn schalmei een langzaam liedje.

Daarna werd het weer stil.

Maar ginds, bij het Kerstkindje, zongen natuurlijk de engelen.

’s Avonds zit ik bij mijn zus.

Zij slaapt half en ik zeg ook niet veel in het begin. Later morst ze thee op het laken en vraagt, waaraan ze het voorrecht, dat ik bij haar kom zitten, heeft te danken.

‘Ik weet het niet’ zei ik. ‘Het lijkt wel, of je ’t in je bed gedaan hebt.’

Ze legde haar boek over de theevlekken.

Daarna heb ik verteld, op haar verzoek en uit verveling.

Het ging over een haan, ’n blinde herder en een juffrouw met vlechtjes. Over de vreselijk rijke familie, die de aardappels niet minder dan in limonade kookte, en de barse politieagent, die z’n meisje zo voorzichtig kuste. Over een boekhouder, die zo’n grote neus had, dat hij er twee zakdoeken in verbergen kon – welteverstaan: natuurlijk maar een in elk neusgat – en over de verloofde.

Bloemen droeg die in haar hand: gele, paarse, rode en witte.

Mijn zus vroeg, wat nog meer voor kleuren.

‘Blauwe en oranje en het hele, lieve vaderland’ heb ik gezegd. Ik had er allang weer genoeg van.

Ik dacht, dat ze begon te huilen. Ik had ook niet van een verloofde moeten spreken.

Het bleek maar zo’n idee van mij te zijn, want, toen ik wilde weggaan, zei ze, zonder dat er aan haar stem iets vreemds viel op te merken, dat ze ging slapen, en vroeg mij, het licht uit te doen.

*

Flip, de eerste, die ons na de kerstvakantie les gaf, vroeg, wie van ons vermomd was.

Wij bleken hem verkeerd verstaan te hebben. De nieuweling stond op. Hij bekende, Fermont te heten, Harrie Fermont.

In het vrij kwartier nam hij mij in vertrouwen. Thuis is hij de oudste van de zoons. Twee zussen heeft hij, een dove en een heel gewone.

‘Zijn ze mooi?’ vroeg ik.

Hij vertelde, dat de ene Betsie en de andere Gerda heet. Toen heb ik maar gauw gevraagd, of het tweelingen zijn.

Hij antwoordde, dat hij katholiek priester had willen worden, maar dat was *met z’n* dichterlijke neiging het struikelblok voor heel zijn leven geworden. Nu werd hij geen priester-dichter, alleen maar ongelukkig.

De volgende dag heeft hij me geholpen, mijn Grieks te vertalen.

‘Dank je wel, pastoor,’ heb ik na afloop gezegd.

Dat was niet hatelijk bedoeld, maar nu heet hij bij iedereen Pastoor.

*

De conciërge was vijftwintig jaar getrouwd. Vandaag werden z'n vrouw en hij gevierd.

Dat betekent een horloge-met-inschrift van de leraren en van ons een theetafel.

De baas hield een toespraak en daarna een paar andere sprekers.

Toen heeft ook de conciërge enkele woorden gezegd, maar de baas hielp hem.

Het was 'n bête gedoe.

In de krant staat, dat de jubilarissen aangedaan waren, en de theetafel is 'n fraai theemeubel.

*

Maandag was Tamme jarig. Onze klas heeft hem bloemen gegeven.

In ruil daarvoor overhoorde hij de les niet en heeft weer de aardigheden verteld uit zijn leraarsloopbaan.

Na school was ik de laatste, die de klas uitliep. Tamme hield me staande. Hij was verlegen. Hij wilde het ca-

deau zo graag op zijn eigen kamer hebben, maar wat zouden de mensen wel zeggen, als ze die oude vrijgezel met bloemen in zijn hand over straat zagen lopen. En hij had toch ook z'n paraplu te dragen en z'n zware tas vol schriften.

Of ik vanavond om zeven uur de bloemen even aan school zou kunnen halen en bij hem thuisbrengen.

Al is het ook *mijn* gewoonte niet, bloemen over straat te sjouwen, aan eenjarige leraar kan ik niet weigeren.

Om kwart over zeven belde ik aan.

De juffrouw zou eens aan haar moeder vragen, of meneer wel op z'n kamer was.

'Het is in orde' zei ze. Ik moest naar boven gaan en kloppen op de tweede deur links. Tamme wachtte me al op.

Ik mocht op 'n roodfluwelen knobbeltjesstoel zitten en moest maar net theedrinken, of ik thuis was.

Hij had slechts één theelepeltje. 'Maar dat is geen bezwaar;' zei hij 'we zullen het eerst voor de suiker gebruiken, dan roert u uw thee door en daarna ik die van mij.' Hij spreekt me in de klas gewoon met jij aan.

We hebben overwogen, waar de bloemen het best tot hun recht zouden komen.

Het voorstel Tafel werd aanvankelijk met twee stemmen meerderheid aangenomen, maar bedenkend, dat de theewasem misschien wel schadelijk was, heeft hij ze toch nog naar de vensterbank verhuisd.

Tamme heeft 'n ijzeren schildpad. Die draagt een knopje aan z'n kop en als je daarop drukt, komt de hospita. Dat bleek tenminste, toen ik het per ongeluk probeerde. Maar Tamme redde mij, door haar de koekjesbus te vragen.

Ik moest ook z'n bibliotheek nog bewonderen. Die